

Основні аспекти інформаційно-бібліотечного обслуговування інвалідів в електронних бібліотеках з мультимедійним вмістом

Наталя Кунанець¹, Остап Малиновський²

Кафедра інформаційних систем та мереж, Національний університет “Львівська політехніка”, УКРАЇНА, м. Львів, вул. С. Бандери, 12,
E-mail: 1. n_kunan@yahoo.com 2. malostap@gmail.com

Abstract – The paper analyzes the main features of an effective information and library service to the users with special needs. Also, the electronic library is considered as an information system, which is formed from different sources and accumulates different type of content.

Ключові слова – інформаційний контент, бібліотечне обслуговування, електронна бібліотека, мультимедіа, користувачі з особливими потребами.

I. Вступ

У сучасному інформаційному суспільстві для ефективного бібліотечного обслуговування користувачів з особливими потребами необхідне розширення можливостей зручного представлення інформації в різних доступних для сприйняття форматах. Проблеми створення електронних бібліотек розглядали багато дослідників. Однак, комплексне дослідження особливостей формування інформаційного контенту для осіб з особливими потребами ще не проведено.

II. Тенденції розвитку електронних бібліотек для диференційованого обслуговування інвалідів

Важливою тенденцією вдалої роботи електронної бібліотеки є використання Web-технологій для ефективного інтелектуального інформаційного пошуку релевантних документів за запитом користувачів з особливими потребами, включаючи семантичне анотавання об'єктів контенту на основі онтологій [1].

Мультимедійний контент електронних бібліотек для осіб з особливими потребами вимагає диференційованого підходу до подання інформації враховуючи види нозологій користувачів.

Для обслуговування користувачів з проблемами зору фонди електронних бібліотек повинні формуватися з аудіо-книг, які на сьогодні набирають все більшого поширення. Ці аудіо-книги виготовляються з використанням сучасних цифрових технологій, у форматах прийнятих міжнародним консорціумом DAISY (Digital

Talking Books). Також важливими є фільми з додатковою звуковою доріжкою, що містить тифлосупровід відеозображення.

Для задоволення інформаційних потреб користувачів з проблемами слуху бібліотеки повинні накопичувати документи, які подають інформацію у формі відеорядів жестових повідомлень [2].

Для читачів, які не мають можливості безпосередньо відвідувати бібліотеку, повинні передбачатися послуги з надання потрібної інформації у формі відсканованих або оцифрованих документів з бібліотечного фонду.

Важливим аспектом у формуванні електронних бібліотек є створення спеціалізованих інформаційних сховищ в електронній формі з використанням відповідних програмно-технічних систем обліку, зберігання та захисту інформації, а також програмно-технічних комплексів для її локального та дистанційного використання.

У ході дослідження було визначено чотири основні області завдань, виконання яких необхідне для ефективної реалізації інформаційного обслуговування в електронних бібліотеках: відбір контенту, структуризація контенту, збагачення контенту, релевантний пошук інформації на запит користувача.

Використовуються два підходи до реалізації пошукових процедур в електронних бібліотеках: методи прямого інформаційного пошуку мультимедійних даних, а також пошук, який здійснюється на основі метаданих. Метадані складають додатковий інформаційний рівень у верхній частині бібліотечного сховища даних [3].

Висновок

Наведені аспекти диференційованого напряму надання бібліотечно-інформаційних послуг з використанням інформаційних технологій для реалізації методів і засобів інформаційного обслуговування в електронних бібліотеках користувачів з різними формами нозологій.

Література

1. Литвин В. В. Метод автоматизованого реферування текстових документів з використанням онтологій / В. В. Литвин, В. А. Гайдін, О. Ю. Пшеничний // Складні системи і процеси. – 2009. – № 1. – С.81–87.
2. Давидов Ю. В. Аналіз методів розпізнавання у моделях жестової мови / М. В. Давидов, Ю. В. Нікольський, В. В. Пасічник // Восточно-Европейский журнал передовых технологий. – 2008. – 4 / 2 (34). – С. 57–61.
3. Шаховська Н. Б. Сховища та простори даних: монографія / Н. Б. Шаховська, В. В. Пасічник – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2009.